

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bulgari Carolina în numele inculpatului Agapii Anatol, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2021, în cauza penală în privința lui

Agapii Anatol Xxxx, născut la xxxx,
originar și domiciliat în r-nul xxxxx, xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță:** 21.09.2020 – 17.03.2021;
- 2. instanța de apel:** 14.04.2021 – 28.06.2021;
- 3. instanța de recurs:** 29.11.2021 – 16.02.2022.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi, sediul Central din 17.03.2021, Agapii Anatol a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) și art. 266 Cod penal și i s-a stabilit:

- în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloce de transport;

- în baza art. 266 Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoarea pe un termen de 1 (unu) an, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare lui

Agapii Anatol pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința inculpatului Agapii Anatol pe un termen de probațiune de 4 (patru) ani, cu obligațiunea acestuia să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Agapii Anatol, la 18 iulie 2020, aproximativ la orele 00.30, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și neposedând permis de conducere a mijloacelor de transport, a urcat la ghidonul motocicletei de model "VIPER ZS 150A", fără numere de înmatriculare, și deplasându-se pe drumul central din sat. xxxx, raionul xxxx, în preajma casei lui Pașcan Petru, încălcând regulile de securitate a circulației rutiere, l-a tamponat pe Matvienco Nicolai, care se afla pe marginea traseului.

Agapii Anatol a încălcat regulile de securitate a circulației rutiere stipulate în Regulamentul circulației rutiere în vigoare și anume: - pct. 10 alin. (1) lit. b) „Persoana care conduce un autovehicol trebuie să posedे cunoștințe și să execute cerințele Regulamentului circulației rutiere, precum și să posedе dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”. - pct. 14 Conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate; - pct. 45. alin.(1) „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, b) dexteritatea în conducere care iar permite să prevadă situațiile periculoase, c) starea tehnică a vehicolului și particularitățile încărcăturii, d) situația rutieră”, - pct. 45 alin. (2) “În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”.

În rezultatul accidentului rutier, ca consecință a imprudenței lui Agapii Anatol, lui Matvienco Nicolai, i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Acțiunile lui Agapii Anatol se încadrează juridic, în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi: „Încălcarea regulilor de securitate a circulației a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății, acțiuni săvârșite de către o persoană care se află în stare de ebrietate”.

Tot el, Agapii Anatol, la 18 iulie 2020, aproximativ la orele 00.30, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, fiind conducătorul motocicletei de model "VIPER

ZS 150A”, fără numere de înmatriculare, după ce a încălcat regulile de circulație rutieră și la tamponat pe drumul central din sat. xxxx, raionul xxxx, pe Matvienko Nicolai, a părăsit locul accidentului rutier și nu a anunțat poliția despre implicarea sa în accident, încălcând astfel prevederile pct. 12 alin. (1) lit. g) din Regulamentul circulației rutiere care stipulează că, conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea polițiștilor.

Acțiunile lui Agapii Anatol, se încadrează juridic în baza art. 266 Cod penal, după indicii calificativi: *„părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației rutiere, încălcări ce au provocat urmările prevăzute la 264 alin. (3) Cod penal”*.

Cauza penală a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Anenii Noi Serghei Podrez, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-l recunoaște vinovat pe inculpatul Agapii Anatol de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal și a-i stabili pedeapsă, în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. art. 70, 72 Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Al recunoaște vinovat pe Agapii Anatol în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal și a-i stabili pedeapsă, în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. art. 70, 72 Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal a-i stabili inculpatului Agapii Anatol pedeapsa definitivă sub formă de 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2021, a fost admis apelul procurorului, sentința casată parțial, în latura pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță și anume:

Pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 5 ani aplicată inculpatului Agapii Anatol în baza art. 264 alin. (4), art. 266 și art. 84 alin. (2) Cod penal, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, cauza penală în

prima instanță a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza cererii scrise personal de inculpat, acceptată prin încheierea protocolară a instanței de judecată din 14.08.2020.

Instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concluzentii, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Agapii Anatol în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, după indici calificativi: *„încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, comisă în stare de ebrietate”*, precum și în baza art. 266 Cod penal, după indicii calificativi: *„părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației rutiere, încălcări care au provocat urmările prevăzute la art. 264 alin. (3) Cod penal”*.

La caz, instanța de apel a reținut, că sentința se contestă în partea stabilirii pedepsei și în partea recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar temei pentru a interveni în sentință din oficiu în partea încadrării juridice, conform art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, lipsește.

Cu privire la individualizarea pedepsei, instanța de apel a constatat că instanța de fond a aplicat inculpatului Agapii Anatol, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (4) și art. 266 Cod penal, prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 84 Cod penal, o pedeapsa sub formă de 5 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată lui Agapii Anatol a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 ani.

Instanța de fond a considerat, că în privința inculpatului poate fi atins scopul legii penale, aplicând prevederile art. 90 Cod penal, reținând lipsa circumstanțelor agravante sau atenuante.

Instanța de apel a considerat că, instanța de fond eronat a conchis că o pedeapsă privativă de libertate aplicată în condițiile art. 90 Cod penal, este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, or, inculpatul urmează să conștientizeze fapta comisă, în situația în care acesta a comis o infracțiune mai puțin gravă, iar în urma acțiunilor sale ilegale, partea vătămată s-a ales cu vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, prejudiciul

acesteia nefiind reparat.

Deși inculpatul Agapii Anatol, a recunoscut vinovăția incriminată, acesta a comis o infracțiune gravă iar în urma acțiunilor sale, partea vătămată s-a ales cu vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, iar prejudiciul cauzat nu a fost reparat de către inculpat.

Sanctiunea art. 264 alin. (4) Cod penal prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 4 până la 8 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Sanctiunea art. 266 Cod penal prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 550 până la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 până la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

În conformitate cu prevederile art. art. 76 și 77 Cod penal, în calitate de circumstanțe ce atenuează sau agravează răspunderea penală, în privința lui Agapii Anatol, nu s-au stabilit.

Așa dar, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semideschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, fără ai fi aplicată inculpatului Agapii Anatol instituția suspendării condiționate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bulgari Carolina în numele inculpatului, care, indicând temeiurile pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 15), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, deoarece instanța de apel eronat și neprobat a ajuns la concluzia că pedeapsa aplicată este una prea blândă și scopul legii penale nu va fi atins.

Mai mult, a interpretat în mod eronat legea și nu a luat în considerare circumstanțele care au importanță pentru examinarea pricinii în fond.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul Bulgari Carolina în numele inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței

de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 28 iunie 2021 în prezența procurorului, inculpatului Agapii Anatol și a avocatului său Bulgari Carolina, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 134-138), în aceeași zi fiind comunicată și data pronunțării deciziei integrale – 01 septembrie 2021, modul și termenul de atac a deciziei.

Potrivit dispozitivului deciziei, pronunțarea a avut loc la data de 01 septembrie 2021, în lipsa participanților la proces (f.d. 139), iar copia deciziei motivate a fost expediată în adresa inculpatului Agapii Anatol și a apărătorului său Bulgari Carolina, la data de 20.09.2021, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d. 153).

Concomitent, Colegiul penal reține că la 05 octombrie 2021, conform ștampilei de pe plic, avocatul Bulgari Carolina în numele inculpatului declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege.

Reieșind din cele menționate mai sus, instanța de recurs ajunge la concluzia că recurentul a avut o posibilitate reală de a depunde în termen recursul vizat, luând în considerare faptul că instanța ierarhic inferioară a cărei hotărâre se contestă, a întreprins toate măsurile procesuale necesare pentru a nu crea impedimente părților în exercitarea căii de atac – recursul ordinar.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

În această ordine de idei, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul

de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că recursul ordinar declarat la 05 octombrie 2021 de către avocatul Bulgari Carolina în numele inculpatului, împotriva deciziei instanței de apel din 28 iunie 2021, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bulgari Carolina în numele inculpatului Agapii Anatol, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2021, în cauza penală în privința lui **Agapii Anatol xxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **12 aprilie 2022**.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana